

บทบาทของนายประกันอาชีพต่อกระบวนการยุติธรรม

นายไพบูลย์ อาชวานันทกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974 - 583 - 003 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019688 I16265890

THE ROLE OF BONDSMAN IN THE CRIMINAL JUSTICE SYSTEMS

Mr. Paiboon Achavanuntakun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Laws

Department of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974 - 583 - 003 - 8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของนายประกันอาชีพต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

โดย

นายไพบุลย์ อาชวานันทกุล

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์ กุลพล พลวัน

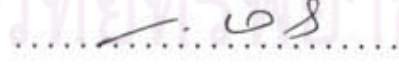
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

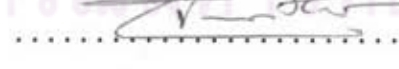

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

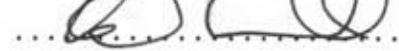
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วีรพงษ์ บุญไญภาส)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ กุลพล พลวัน)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

บทคัดย่อ

ในธุรกิจปัจจุบันมีการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันออกไปหลายสาขาอาชีพ นายประกันก็เป็นอาชีพหนึ่งที่ปรากฏอยู่โดยไม่มีกฎหมายหรือองค์กรใดควบคุม ทำให้การประกอบธุรกิจประเภทนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่หากรัฐได้ให้การส่งเสริมในด้านต่าง ๆ นายประกันอาชีพจะสามารถเป็นกลไกของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นอกเหนือจากองค์กร ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ผู้เขียนได้ตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของนายประกันอาชีพ จึงได้นำเสนอวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ในหัวข้อ "บทบาทของนายประกันอาชีพต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา" โดยผู้เขียนเห็นว่าถึงเวลาแล้วที่รัฐจะต้องยอมรับถึงบทบาทของนายประกันอาชีพ และนำรูปแบบลักษณะของการประกอบธุรกิจนายประกันอาชีพในประเทศสหรัฐอเมริกา มาเป็นแนวทางก็จะก่อให้เกิดมุมมองในการแก้ปัญหา อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมอาชีพนายประกันในประเทศไทยให้อยู่ภายในขอบเขตย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อรัฐและผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Abstract

As the matter of fact there are various kinds of business occupations in the present time. Bondsman is the one but unfortunately there is no legal provision to control this kind of occupations. If States turn to promote on this occupations, the bondsman must be one of Criminal Justice Mechanical besides other agencies that are Police, Public Prosecutor, Court, and Corrections. This is the reason for the researcher to present the thesis on "The role of bondsman in the Criminal Justice Systems" by focusing on the role of reality bondsman and also comparative study with the bondsman in the United States of America for letter improving of bondsman in Thailand.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจจะสำเร็จลงได้ หากขาดการสนับสนุนและความอนุเคราะห์จาก ผศ.มูรธา วัฒนชีวะกุล และ อาจารย์ กุลพล พลวัน โดยท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำและข้อคิดต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีเสมอมา และยังได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์ และ รศ.ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่สละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำอันมีคุณค่า จนทำให้ผู้เขียนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์สำเร็จไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอยู่บ้าง ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแด่ผู้บุพการี และท่านคณาจารย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และขอขอบพระคุณ นางสาวสุภิญญา นาคเสวตร์ ผู้ให้กำลังใจที่สำคัญแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด และยังช่วยหาเอกสารและการจัดพิมพ์อีกด้วย นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่านด้วยความจริงใจ

ไพบุลย์ อาชวานันทกุล

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค

บทที่

1	บทนำ.....	1
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2	วัตถุประสงค์.....	10
1.3	ขอบเขตของการศึกษา.....	10
1.4	วิธีการศึกษา.....	11
1.5	สมมุติฐานของการศึกษา.....	11
1.6	ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	11
2	ที่มาของนายประกันอาชีพ.....	12
2.1	ความหมายและประวัติความเป็นมาของนายประกันอาชีพ.....	12
2.1.1	ความหมายของนายประกันอาชีพ.....	12
2.1.2	ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของ การประกอบอาชีพ.....	12
2.1.3	ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการในไทย.....	24
2.2	หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย.....	31
2.2.1	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลย เป็นหน้าที่ของรัฐ.....	31
2.2.2	บทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้ในการรับรอง.....	34

2.2.3	องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง.....	36
2.3	วิธีการคุ้มครองโดยปล่อยชั่วคราว.....	46
2.3.1	หลักเกณฑ์ในการร้องขอ.....	46
2.3.1.1	ผู้มีสิทธิร้องขอ.....	46
2.3.1.2	วิธีการยื่นคำร้องขอ.....	46
2.3.2	หลักเกณฑ์ในการพิจารณา.....	47
2.3.3	หลักเกณฑ์ในการปล่อยชั่วคราวของสหรัฐอเมริกา.....	51
2.4	บทบาทของนายประกันอาชีพในการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรม.....	55
3	ผลกระทบของนายประกันอาชีพต่อกระบวนการยุติธรรม.....	64
3.1	ลักษณะและวิธีการประกอบอาชีพนายประกันในประเทศไทย.....	65
3.1.1	ระบบการทำงาน.....	66
3.1.2	ลักษณะการประกอบกิจการ.....	67
3.1.3	การคัดเลือกลูกค้า.....	67
3.1.4	รายได้.....	68
3.1.5	ปัญหาของการประกอบธุรกิจ.....	68
3.1.6	วิเคราะห์ระบบการประกอบธุรกิจของนายประกันอาชีพ..	71
3.2	ผลดีและผลเสียจากการประกอบอาชีพ.....	73
3.2.1	ผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม.....	76
3.2.2	ผลดีผลเสียของนายประกันอาชีพ ศึกษาในเชิงวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับนายประกันพึ่งพา.....	78
4	มาตรการควบคุมการประกอบอาชีพนายประกัน.....	82
4.1	การกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ.....	83
4.1.1	นายประกันอาชีพและการออกใบอนุญาต.....	83
4.1.1.1	เงื่อนไขการออกใบอนุญาต.....	84

4.1.1.2 ลักษณะของใบอนุญาต.....	87
4.1.2 ค่าตอบแทนหรือค่าสินไหมทดแทน.....	88
4.2 ปัญหานายประกันอาชีพในประเทศไทยกับการควบคุมการประกอบ อาชีพนายประกัน	88
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	94
เอกสารอ้างอิง	101
ภาคผนวก	106
ประวัติผู้เขียน.....	119

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย